

Harakiri

El cas de la família Abe

Ōgai Mori

Una edició de **Ko Tazawa**

Taula

09/ La raó de ser d'aquesta sèrie de Literatura Japonesa

10/ L'autor i l'obra

12/ Cronologia

14/ Mapa del Japó de l'era d'Edo

15/ Harakiri – El cas de la família Abe

La primavera de l'any 18 de l'era de Kan-ei (1641), que era l'any del metall menor i de la serp, Tadatoshi Hosokawa, el grau segon del quart rang de la cort imperial, general menor de la guàrdia del palau imperial i governador honorífic d'Etchū¹, estava a punt de deixar enrere les flors dels cirerers del seu feu d'Higo, més primerenques que les dels altres llocs, per anar a Edo (capital política del país, actual Tòquio). El motiu del viatge a Edo era complir el seu deure, imposat pel govern del *shōgun*, de passar-hi una temporada. Es preparava una processó de la comitiva luxosa, tal com esqueia a un senyor feudal important d'un feu que ostentava la producció de 540.000 *kokus*² d'arròs. Tadatoshi es disposava a viatjar enmig d'aquella processó seguint la mateixa ruta que feia la primavera, la qual avançava del sud cap al nord. Però Tadatoshi va emmalaltir inesperadament abans de la sortida. El medicament que li va prescriure el seu metge no va fer efecte i la malaltia s'agreujava cada dia més i més. Van veure's obligats a enviar a Edo un missatger urgent per informar de l'ajornament de la partida. El *shōgun* d'aleshores era lemitsu, el tercer de la casa de Tokugawa, considerat un cap del govern excel·lent. Es va preocupar molt per la salut del seu fidel súbdit Tadatoshi, que havia tingut el gran mèrit de matar el cap de la revolta dels cristians de Shimabara, Shirō Tokisada Amakusa. El dia 20 de març va fer dictar una ordre signada per tres ministres: Matsudaira, el governador honorífic d'Izu; Abe, el governador honorífic de Bungo, i Abe, el governador hono-

1 "el grau segon...": Aquesta història se situa cronològicament a l'època d'Edo (1603-1868). En aquesta època, el govern del Japó era dual; el de la cort imperial i el dels samurais Bakufu, encapçalat pel *shōgun*. El Bakufu tenia poder efectiu, però la cort imperial mantenia un cert prestigi. Els senyors feudals necessitaven el grau i el càrrec donats per la cort imperial per augmentar la seva dignitat.

2 *Koku* era la unitat per mesurar l'arròs. Amb un *koku* d'arròs podia viure un home durant un any aproximadament. El sou dels samurais també s'expressava en *kokus*.

rífic de Tsushima, per fer cridar el metge d'acupuntura Isaku de Kyōto per tal que acudís a Higo. Després, el dia 22, va enviar-hi un missatger anomenat Matazaemon Soga amb una carta signada pels mateixos ministres. Tot plegat va ser una actuació excepcionalment generosa per ser un tracte donat per la casa del *shōgun* a un *daimyō*, un gran senyor feudal. No era gens estrany, per altra banda, que amb la notícia de la seva malaltia, el *shōgun* li hagués mostrat tots els detalls possibles que permetien els exemples anteriors, si es tenien en compte els favors que li havia fet des de la sufocació de la revolta dels cristians de Shimabara de la primavera de l'any 15 de l'era de Kan-ei, o sigui feia tres anys, com ara la cessió a Tadatoshi del terreny contigu a la casa dels Hosokawa a Edo i el regal d'una grua caçada pel seu propi falcó.

Abans que des de la casa del *shōgun* aquelles gestions s'haguessin dut a terme, però, la malaltia es va agreujar ràpidament i Tadatoshi va traspasar al palau de Kumamoto Hanabatake a l'hora del mico (cap a les 14 hores) del dia 17 de març a l'edat de 56 anys. La seva dona era la filla del secretari del ministre de l'exèrcit Hidemasa Ogasawara, adoptada formalment pel *shōgun* abans de casar-se amb Tadatoshi. Tenia 45 anys. Es deia Osen. El primogènit, Rokumaru, havia estat declarat major d'edat feia sis anys i havia canviat de nom: ara s'anomenava Mitsusada, i havia agafat *Mitsu* del nom del *shōgun*. Ocupava el grau segon del quart rang de la cort imperial, era secretari de la casa imperial i al mateix temps governador honorífic d'Higo. Tenia 17 anys. Tornava a Higo des d'Edo, on residia, per ordre del govern i havia arribat fins a Hamamatsu, a la regió de Tōtōmi, però va retornar a Edo quan va saber que el seu pare havia mort. Mitsusada posteriorment es diria Mitsuhiisa. El segon fill, Tsuruchiyo, l'havien fet entrar al monestir de Taishōji del mont Tatsuta quan era encara petit. Era deixeble del monjo Daien, que provenia del temple Myōshin de Kyōto i ara es deia Sōgen.